

Shri Raghunatha Temple MSS. Library,
JAMMU

No. १७१
६

Title डिगदि सूत्राणि

Author म. पणिनिः

Extent ४ पत्र Age _____

Subject व्याकरण

जुगादि सूत्राणां १३

१३

मया

उं श्रीगणेशं विज्जनाशं वक्तुं मुमुक्षुः शिवं च पार्वतीं नत्वा उवाच ॥ दीरघो ते १ कृत्वा पाप्मिनि सदि साधु भूभ्य उवाच ॥ अहं हसीलः ॥ हसनि जनि चरि चरि
भ्यो नृणः किं नरयोः प्रियः ॥ त्रोरश्चलः ॥ कृकेवचः कश्च ॥ मृणीतु चरित्तरितनिधनि मिमस्ति भ्य उः ॥ अलश्च धात्वेनित ॥ मृस्त्र स्त्रिद्विचपसि
वसिदु निक्लिदिवंधिमनिभ्यश्च स्पन्देः संप्रसारणं धश्च उंदेरिच्चादेः ॥ ईषेः किञ्च स्तंदेः सलोपश्च सृजेरसृगृच कृतेराद्यंतविपर्ययश्च नावंचेः
फलिपाटि नमिमनिजनांगु कपटि नाकिं धतश्च बलेर्गु कच शः कित्सन्वच्च योद्धेच कुर्भश्च एभिदिव्यधिगृधिधधिम्यः ॥ कृगोरुश्च अडुः सृषुस्यः ॥ अर्जि
दृशिकम्पमिपंसिवाधामृजिपशितुकधुकदीर्घकाशश्च प्रथिमदिभ्रस्त्रां संप्रसारणं सलोपश्च लेचिवल्लोर्नलोपश्च वालमूललङ्घुगुलीनां
वालोरत्वं उर्लेतेर्लेलोपश्च मदतिद्रुस्वश्च श्लिषेः कश्च आउपरयोः ॥ त्वनिभ्योऽङिच्च कुरिमितयोऽङुवः ॥ शतेच एवरुशंकुपीयूनीलंगुलिगुः
मृगद्यादयश्च मंदिवाशिमष्टिचतिकं किभ्य उरुचू यथेः संप्रसारणे किञ्च मकुरदङुगै मधुरादयश्च असेरुस्त्र मसेश्च शावशेराज्ञो अविभल्लोधि
ष्व अमेदीर्घश्च रुद्वेर्दिश्च तवेर्लिङ्गा नन्विभ्यथेः किलेर्गु कच उषिमदिमुदिविदि किञ्चि भिदिमदि चिदिति मिमिहि मुदिमुचिरुचिराधविधि
पुषिभ्यः किरचू ॥ अशोर्लिङ्गा ॥ अजिरशिरिशिशिलस्थिरस्थिरश्च विरजिदिशः सल्लिकल्पनिमस्तिभडिभं उशं डि पिं डि तुं डि ककिभूय इलचू कमेः पश्च

उपेक्षित
पथाय

गुपादिभ्यः कित् मिथिलादयश्च पतिकठिकुटिगडिगुडिदंशिभ्य एरक् कुवेर्नलोपश्च शदेस्तच मूलेरादयः कवेरोतचपश्च भातेर्डवतुप् कठिच
 किभ्यामोरन् किष्ठाशदयश्च कपिगडिगंडिकटिषटिभ्यजेल्च मीनातेत् स्यदेः संप्रसारणं च सि तनिगमिमसिसच्चविधाञ्चकुशिभ्यस्तुन् पः कि
 च अर्तेष्वतुः कमिमनिजनिगाभायाहिभ्यश्च चायः किः आप्रोतेर्हस्वश्च वसेस्तन् अगारेणिञ्च कजः कतुः एधिवस्योश्चतः जीवेरातुः आ
 त्कनूट्टिश्च कृषिचमितनिधनिसर्जिभ्यङ् मृ जेगुणश्च वलोधश्च कषेष्श्च णत्कसिपघर्तेः अणोउश्च नजिलंवेर्नलोपश्च केष्ट
 एरउः चास्य त्रौडुद् दरिभतेर्यालोपश्च नतिभ्योः कः ऋतेरमूच अहृद्मृ जंवृकफे लूककंन्युदिधिषूः मग्योरुतिः गोमुट्च ह्येरुल्लच
 ह्रस्वरुहिगुषिभ्यरतिः ताडेर्लिलुकच शमेर्कः कमेरठः रमेर्दिश्च शमेः वि क एष्टः कलस्त्वपश्च शपर्वतश्च रघादिभ्यश्चित् कमे
 डुक लंगेर्दिश्च कुटिकशिकोतिभ्यः प्रत्ययस्य मुट् कुडेश्च मजेष्टिलोपश्च वेरञ्चोपधायाः शकिशाम्यार्तिर क्कोगुगृहस्वश्च नमंताडुः
 कादिभ्यः कित् ॥ **स्थितिमजेराजालीयचः** पतिचंडिभ्यामालञ्च तमिविशिविडिमृलिकुलिकपिपलिपंचि
 भ्यः कालञ्च पतेरगचपक्षिणि तरत्यादिभ्यश्च निडादिभ्यः कित् सृरनेर्दिश्च गणात्प्रयोः कापूर्वडिभ्यः कित् मृजः किनुट्चे ॥ शृण

[illegible]

2

५२

[illegible]

नृत्तं व्यापां चि मुकवलो लफाः ०

नौरः

उ०
३

निभ्यः कः सुवृभुषुविभुषिभ्यः कित् ३ एभीका पाशल्पनिमर्चिभ्यः कन् नोसर्देडिच्च स्पमेरीद्व अजियुधुनीभ्यो दीर्घश्च क्रियोरश्च लोवा ॥ वाकेरु
नौतोत्पुनयः ॥ भवेति च अवेश्च वदेश्च कवयुचुलिपेश्च अनजनदेशे कवृदारिभ्य अनन्त्रो रश्च लोवा लोधिपिशिमिभ्यः कित् फलेर्गुक्च अलच अ
शर्लशच ॥ अजिलि लोके च अनेश्च अजियमिशीकभ्यश्च ॥ वृते वदिरुनिकमिकविभ्यः सगा सुषेरश्चोपधायाः मने दीर्घश्च अशेर्देवने सुवश्चि कृत्य
गृधिभ्यः कित् ॥ मृषे जीतो ॥ अदिगुधिकुविभ्यश्च गृधिपणोदकोच ॥ अशेः सरः ॥ वसेश्च संप्रवाचित् ॥ कधूमादिभ्यः कित् पनेरश्च लः ॥ त
नृधिभ्यां कसरन् पीयु कुलिभ्यां कालनरुस्वः संप्रसारणं कठिकविभ्यां काकः ॥ सनेर्दुक्च वृत्तेर्दिश्च ॥ परानेत्ते प्रसारणप्रलोपश्च सयुवचि
भ्यां न्युजागूजाकुचः आनकेः शी उभियः ॥ आलकोत्तुधूसिंचिधाज्भ्यः उल्मुकदर्विलोमिनिः क्रियः ककरश्च लोवा ॥ रुमिश्रिण्णामिदमिल्ल
पूर्विभ्यस्तु न ॥ नज्यापइद ॥ तनिमृद्भ्यां किच्च अजियुधुभ्यः कः ॥ तनिभ्यां दीर्घश्च जेमृद्वोदोत्रः लोपुपलितो ॥ अरुणा
भ्यामिनन् ॥ रुरश्च लोवा ॥ पिशः किच्च अदक्षिस्व हिमृदिभ्यः कः ॥ विधियाय दृक् पाणः सुवक्त्रेयश्च दक्षि ॥ राजेरुन्धः ॥ मृरभ्या

यः

न

५८

श्रु नैर्निर्निच पत्रेन्यः॥ वदेरुन्यः॥ अमि निक्षियति वधिपतिभ्योत्र न गडेरादेष्टकः॥ वृजश्चित्॥ सुविदेकत्र न हतेर्नुमूच ॥ भृमृदशि
 यत्रिपर्विपचामितमिममिहयिभ्योतच पृषिरंजिभ्यांकित विलनिः शीङ्गशयिरुगमिवन्ति जीवि शालिभ्योयः भृजश्चित् रुदिविदि
 भ्यांकडिः॥ ५३ पसर्गेव सिः अत्यविचमितमिनमिर मिलभिनभितपिपतिपति पलिमहिभ्योसच वेजस्तुवच॥ वहियुभ्यां एच्च ययश्च
 दिवः कित कृशालिक लिगदिभ्योमच॥ अषिदधिभ्यांकित रुवेर्निल्लुक् च रासिवस्त्रिभ्यांच अश्विशिभ्याजतच रुहिनंदिजीविशालि
 भ्यः शिदशिषि॥ नृभूवहिवसिभासि साधिगडिमंडिजिनंदिनिभ्यश्च॥ हतेर्नुदुहिच अछेरः अर्तिक मिमृमिचमिदेविदंमिभ्यश्चि
 त कुवः करत॥ अगिमेदिमोदिभ्यश्चरत गडेः कडच अमृभ्यामारन नृमृपुककस्वश्च किमृजिभ्यांचित् कमेः किडचोपधा
 पधायाः नृषारादयश्च॥ दीडोनुवच सतेरपः पुकच उषिकुसिदलिकलिखेजिभ्यः कपन कलेः संप्रसारणं कपश्चाकवर्मणस्य
 विटपविष्टपविशिषोलापाः वृतेस्तिकन॥ कतिभिदिलतिभ्यः कित उघासितकय एणस्तननशसुनो॥ वीपतिभ्यांनन नृददलिभ्यां

अशोनिन्

[illegible]

२४५ भास्विनू नृशू सृजागृभः किनू ॥ दिवोद्वेदीर्चश्चाभ्यामस्य कृविघृष्टि कृविस्थविकिकीदिवि दक्षिणाक्षि स्योद्वेस्वते
 दीपतिः इतीष्टीत् पातेर्तिः शकेर्कृतिः अमेरतिः वहिः वस्यति भिष्यति अश्वेः कोवा ॥ रुनेरुच ॥ रमेरिति ॥ रूपेर्जु
 इ उदके नुमोच ॥ नरेर्दिवि भश्च इ एत्रागपराधे ॥ अमेर्हिकच ॥ रमेश्च ॥ देशरुच ॥ अचंजियुजिभृजि
 भ्यश्च ॥ मूर्तिभ्यां कित् ॥ वसेर्लित् ॥ चन्द्रे रादश्च छः ॥ पञ्चिभ्यां वचिभ्यां सुवृच ॥ व
 हिला धात्र्यः कृन्दसि इ एश्वा सिः ॥ ॥ मिथुने सिः ॥ नमिह न दहच ॥ ॥ विधानोवे

पंच ॥ सुबोधुत्च ॥ चंद्रमोडित ॥ वयसिधानः पयसिच ॥ ॥
 पुरमिच ॥ पुरु रवाः ॥ चक्षुर्वहलंशिच ॥ ३ षःकित ॥ ॥ दामे
 रुतसःसिः ॥ अङ्गिराः ॥ अपराः ॥ विदिमुडिभ्याम्विचे वशेःक
 नसिः ॥ इति श्रीष्वाकर्णशदणस्त्रे ३ एदिपाठे चतुर्थः पादः ॥ शिवं

ॐ ह्रीं श्रीं याम्योऽयममः ॐ नमः सरस्वत्यै ॐ विष्णु रूपाय नमः ॐ अदिभुवा डुतच ॥ गुधेश्वरः ॥ मसेत्तु रस्यः किञ्च पातेरतिः
 वातेर्निर्गम्यते च तृदेः क्रोहलोपश्च वृत्तत्तुटितनिताडिभ्य उलचूतं उश्च अदंसे एटनौटनश्च वंश्च उदिचेर्डेसिः नौदीर्घश्च सौरभेः क्रो
 दमेः पूर्वपदस्य च दीर्घः पूजोयतएकस्त्वश्च संसेः शिकुटकिञ्च अर्तेः क्युस्त्व हिंसेरीरनीरचो उदिह एणते रजलौ पूर्वपदांत्यलोपश्च डित
 प्वनेर्मुट्चोदात्तः अमेसनू मुदेः जो महेर्लोपश्च शीजोऽस्त्वश्च माउः कुलोमयच कलिगलिभ्यां फगस्योच्च स्पृशः श्वएणुकुनोपच
 शमनिप्रयतेडुनू अश्वाद्यश्च जने एनू लोपश्च अचूतस्थतं च च हंतेः शरीरावयवेदेच क्लिष्टे रनो लोपश्च फलेरितजादेश्वपः कृत्तादिभ्यः
 संज्ञायां वुनू चीकयते राद्यंततिपर्ययश्च पचिमचो रिचो पधायाः जने रश्च वचिमनिष्पांचिच्च ऊर्जिह एणते रजलौ पूर्वपदांत्यलोपश्च कृ
 दराद्यश्च हंतेर्युनाद्यंतयार्चत्वतत्वे क्रमिगमिच मिभ्यस्तनूदिश्च हंते कन्याद्विश्च कृत्तः पासः जनेस्तुरश्च ऊर्णेतेर्डेः दधातेर्षतनुदू

